

INSTRUCTIE VOOR HET INVOEREN VAN DE BEVOLKINGSREGISTERS GEMEENTE OUDENRIJN (1850-1940)

Versie 12-3-2026

Wat fijn dat je meehelpt met het ontsluiten van deze belangrijke basisadministratie van de gemeente Oudenrijn. Tot 1 januari 1954 was Oudenrijn een zelfstandige gemeente; tegenwoordig maakt het deel uit van de gemeente Utrecht, o.a. gelegen in De Meern, Leidsche Rijn en Kanaleneiland.

Hieronder vind je aanwijzingen en voorbeelden die je op weg helpen met invoeren. Kom je er niet uit, gebruik dan het veld **opmerkingen**. Je melding komt direct in onze mailbox terecht, waarna we contact met je opnemen en je met alle plezier verder helpen.

Over het project

In de gemeente Oudenrijn werden over de periode 1850-1940 de inwoners geregistreerd via de bevolkings- en dienstbodenregisters. In dit project voeren we de bevolkingsregisters in. Met het invoeren van deze namen voegen we straks weer vele nieuwe persoonsnamen aan de personendatabase op www.hetutrechtsarchief.nl toe.

AVG en geheimhoudingsverklaring

Het is mogelijk dat sommige bewoners nu nog leven. Op grond van de privacywetgeving (verankerd in de AVG) mogen we informatie over nog levende mensen niet publiceren. Om die reden kun je alleen meewerken aan dit project na het ondertekenen van een geheimhoudingsverklaring. Mocht je al eerder hebben meegewerkt aan onze projecten met gezinskaarten en hiervoor een geheimhoudingsverklaring hebben getekend, dan geldt die ook voor dit project. In dit geval kun je gelijk aan de slag.

Nadat alle persoonsnamen zijn ingevoerd zullen we die gaan matchen met het Nationaal Register Overledenen van het CBG (1936 tot nu), waardoor we kunnen vaststellen welke personen zijn overleden van wie we vervolgens de informatie mogen vrijgeven.

Het bevolkingsregister geeft per adres een opsomming van de bewoners.

We voeren **per bewoner de volgende velden in:**

* = *verplicht veld*

Veld 1 = Volgnummer

Veld 2 = Achternaam bewoner *

Veld 3 = Tussenvoegsel (staat in de kolom naam op de scan)

Veld 4 = Voornamen *

Veld 5 = Geslacht

Veld 6 = Betrekking tot gezinshoofd

Veld 7 = Geboortedatum *

Veld 8 = Geboorteplaats *

Veld 9 = Burgerlijke staat

Veld 10 = Beroep

Hoe werkt het invoeren?

Algemeen

- Omdat de scans vrij breed zijn kan het handig zijn je schermindeling aan te passen zodat je boven de scan ziet en onder in je scherm het formulier om in te voeren.

* Gebruik hiervoor dit icoontje (in de balk rechts boven in je scherm):

* Vervolgens zie je de scan over de breedte van je scherm en kun je met de button 'versleep mij' het invoerscherm naar beneden slepen.

- Bekijk de scan altijd tot onderaan, om er zeker van te zijn dat de gegevens van alle vermelde bewoners zijn ingevoerd.

- Voor iedere bewoner maak je met het plusje de bijbehorende invoervelden aan.

- Tel als je begint met een nieuwe scan eerst het aantal bewoners en maak dan even zo veel invoervelden aan (met behulp van het plusje) en ga dan pas invoeren. Zo voorkom je dat je bewoners vergeet in te voeren.

- Gebruik de button **taak opslaan** pas aan het eind, als je alle bewoners hebt ingevoerd, dus niet per bewoner deze button gebruiken. In het laatste geval ga je namelijk gelijk naar een volgende scan.

- Alleen de velden voornaam, achternaam, geboortedatum en geboorteplaats zijn verplichte velden (aangeduid met een *). Indien gegevens voor een verplicht veld ontbreken of onleesbaar zijn, voer je een @ in. Ontbreekt een datum dan voer je @@- @@-@@@@ in.

- Ook doorgehaalde namen worden ingevoerd. Dit betreft vaak bewoners die weer verhuisden.

- Als er gegevens zijn doorgehaald én verbeterd, hoeft alleen de nieuwe tekst te worden ingevoerd.

- Diakritische tekens (zoals é, ë, ö) en hoofdletters worden overgenomen zoals vermeld op de scan, ook als het in strijd is met huidige schrijfwijze.

- Als een persoon meer dan eens op een scan voorkomt, wordt deze ook meerdere keren ingevoerd.

- Typ een ij voor y, behalve wanneer het echt een y moet zijn (b.v. hypotheek of Lyon).

- Wanneer je twijfelt over een naam kun je ook een ? plaatsen voor de betreffende naam. Stel: je leest de achternaam Weisweiler, maar twijfelt toch een beetje, dan voer je in: **?Weisweiler**. De controleur ziet zo sneller wat nog even extra aandacht verdient.

- Neem alles letterlijk over. Oude/verouderde schrijfwijzen worden overgenomen zoals ze op de scan staan. Dit om verschillen in interpretatie zoveel mogelijk te voorkomen. Je hoeft vrijwel geen afkortingen op te lossen.

- Er zijn twee uitzonderingen op deze regel:

* Als er " of **idem** staat. Neem dan over wat er voorgaand is opgeschreven. Als het goed is herkent je browser de reeds ingevoerde naam/woord en vult hij deze zelf automatisch in.

* Afgekorte plaatsnamen mag je "oplossen" en voluit schrijven, als het voor de hand ligt, zoals A'dam veranderen in Amsterdam. Maar bij de geringste twijfel geldt: een afkorting letterlijk overnemen is nooit verkeerd!

- Voornaam, achternaam en plaatsnaam altijd graag invoeren met een hoofdletter aan het begin.

- **Goed om te weten:** De invoer van een scan kan tijdelijk onderbroken worden zonder dat je invoer verloren gaat. De ingevoerde data worden telkens automatisch opgeslagen. **Je invoer blijft 48 uur bewaard.** Druk dus niet op de button taak opslaan als je halverwege een scan even pauze neemt, want dan ga je naar een volgende scan en zijn de gegevens niet compleet.

INVOERINSTRUCTIES PER VELD:

Volgnummer bewoner:

- Volgnommers vind je in de eerste kolom in het bevolkingsregister. Ze worden niet altijd vermeld; dan kan je dit veld overslaan.
- Per gezin start er vaak een nieuwe volgnummering met volgnummer 1.

Achternaam* en tussenvoegsel

- In het bevolkingsregister vind je de achternaam in de kolom 'naam' of 'familienaam'. Als er sprake is van een tussenvoegsel bij de achternaam zoals bijvoorbeeld 'de Bruin' of 'van Dam' wordt dit ook in deze kolom vermeld. Voer het tussenvoegsel in een apart veld in.

- De **A**chternaam voeren we standaard in met een **H**oofdletter.

- Bij vrouwen wordt alleen de meisjesnaam ingevoerd, ook al vormt de naam van haar (overleden) man een deel van haar achternaam. Eventuele toevoegingen als 'wed.', 'geb.' of 'echtgenote van' voeren we **niet** in.

- Het is niet altijd duidelijk welk deel van een naam de achternaam is, en welk deel de voornaam. Volg hierin de 'logica' van het bevolkingsregister. Een naam die bijv. in zijn geheel vermeld staat in de kolom *naam*, neem je dus helemaal over in het veld *Achternaam*. In het veld *Voornaam* plaats je dan een @.

- Vermeldingen als **jr** of **sr** voer je in *achter* de achternaam.

- Twijfel je over een naam? Kijk dan eens of op [wiewaswie](#) of [cbgfamilienamen](#); hier vind je veel familienamen terug. Zo kun je checken of de naam die je denkt te lezen bestaat. Dit is slechts een hulpmiddel, want we vragen jullie met klem de naam uiteindelijk in te voeren zoals deze op de scan staat (ook al wijkt deze af van andere bronnen).

Tussenvoegsel

- Tussenvoegsels (zoals: van, de, d', ter, in den) staan meestal bij de achternaam; vaak erachter, maar soms ervoor. Gebruik voor het invoeren van tussenvoegsels altijd kleine letters.

- Een afgekort tussenvoegsel als v.d. of v/d of v d of vd kun je letterlijk overnemen zoals het er staat. Met of zonder puntjes? Neem het over zoals het op de scan staat.

Voornamen*

- Elke **V**oornaam voeren we standaard in met een **H**oofdletter. Meerdere voornamen worden gescheiden door een spatie. Eventuele leestekens (komma's, punten), tussen of achter de voornamen, neem je niet over.
- Staat er geen naam, maar wel (een) voorletter(s)? Neem dan alleen de voorletter(s) over.
- Staat er helemaal geen voornaam, vul dan @ in.
- Als een voornaam op de scan verbeterd of gewijzigd is, dan neem je alleen die gewijzigde, 'nieuwe' voornaam over. Ook als de volgorde van de voornamen gewijzigd is, neem je de gewijzigde volgorde over.
- Als de gehele naam van een persoon in de kolom *Voornaam* staat, dan voer je die in zijn geheel in in het veld *Voornaam*. In het veld *Achternaam* plaats je dan een @.
- Afkortingen van voornamen mag je letterlijk overnemen. Bijvoorbeeld Wilha en Hendr aldus invoeren. Soms is een voornaam afgekort met superscript, b.v. **Joh^s**. **Dat voer je in als: Joh's**.
- Een zogenaamd **alias** voeren we in bij de voornaam. Iemand die bijv. als voornaam Abraham en als achternaam Abrahamson heeft met de vermelding: 'eigenlijk genaamd Jevgeni Wagner', voer je met de volgende voornaam in: *Abraham eigenlijk genaamd Jevgeni Wagner*.
- Een titel bij de voornaam (bijvoorbeeld: doctor, meester, baron, jonkvrouw), voeren we niet in.

Geslacht

- Deze vermeldingen ontbreken nog in de oudste registers.
- Indien de kolom geslacht wel voorkomt op de scan: neem aanduiding m / v over via het uitklapmenu.
- Bij het gezinshoofd wordt soms geen geslacht vermeld, vul dit zelf in op basis van de context gegevens in het bevolkingsregister. Het zal in de meeste gevallen een man zijn.

Betrekking tot gezinshoofd

- In deze kolom worden allerlei afkortingen gebruikt voor de betrekking tot het gezinshoofd. Graag deze afkortingen letterlijk overnemen en niet uitschrijven. Dat doen wij later bij de nabewerking. Dus **n.v.** gewoon als **n.v.** invoeren, enz.
- Soms staat er een aanduiding zoals vrouw doorgestreept en is deze vervangen door hoofd (waarschijnlijk omdat haar man overleed). Neem altijd de meest actuele gezinsrelatie over, in dit geval: hoofd.

Geboortedatum*

- De geboortedatum wordt in een vast formaat (10 posities) met cijfers ingevuld: dd-mm-jjjj. De datum 15 maart 1910 wordt dus ingevoerd als 15-03-1910.
- Het geboortjaar is soms afgekort, waardoor het jaartal op de scan uit slechts 2 cijfers bestaat. Maar voor de invoer moet het geboortjaar worden aangevuld tot een 4-cijferig jaartal. Beoordeel zelf of dat de 18e, 19e of 20e eeuw moet zijn.

- Wanneer één en dezelfde persoon meerdere keren voorkomt op de scan met verschillende geboortedata, dan voeren we die verschillende geboortedata 'gewoon' in. Dus ook hier geldt: trouw aan de scan, al zitten er aantoonbare fouten in.

- Met name in het geval van oudere bewoners wordt vaak alleen een geboortjaar vermeld. Als een geboortedatum niet compleet is, of niet goed leesbaar, dan worden @'s ingevuld op de lege plaats(en). Wanneer in de kolom Geboortedatum bijvoorbeeld '1798' staat, dan voer je in: @@-@@-1798.

- Indien van een jaartal een of meerdere getallen niet goed te ontcijferen zijn kunnen die vervangen worden door een @. Men kan dus 18@7 of @897 als jaartal invoeren. Dit geldt niet voor gedeeltelijk onleesbare dagen of maanden. Hiervoor dienen @@ ingevoerd te worden.

- Wordt er helemaal geen geboortedatum of een leeftijd in plaats van een geboortedatum vermeld, dan graag invoeren als: @@-@@-@@@@

Geboorteplaats

- Neem de geboorteplaats altijd precies zo over zoals deze op de scan vermeld staat, ook als je denkt dat de spelling misschien niet (meer) juist is. Wijzig oude spelling dus niet in de huidige spelling van een plaatsnaam.

- Alleen als een geboorteplaats is afgekort, en je zeker weet hoe de naam voluit geschreven moet worden, voer je de naam voluit in. Als een plaatsnaam meerdere varianten kent, kiezen we voor de simpele versie, zoals Den Bosch i.p.v. 's-Hertogenbosch en Den Haag i.p.v. 's-Gravenhage. Bij twijfel neem je de afgekorte plaatsnaam over.

- Als een geboorteplaats is doorgestreept en vervolgens gewijzigd of verbeterd is, neem dan alleen de gewijzigde, 'nieuwe' geboorteplaats over.

- Nadere geografische aanduidingen (al dan niet in afgekorte vorm) die regelmatig bij een geboorteplaats vermeld staan nemen we niet over, zoals provincie Utrecht.

- Als er geen precieze geboorteplaats vermeld is, maar enkel de naam van een land of een eiland, dan voeren we die in (bij wijze van geboorteplaats).

- Wanneer het veld *Geboorteplaats* op de scan helemaal leeg is, voer je een @ in.

- Wanneer iemand werd geboren op zee, is vaak de naam van het schip en/of de naam van de oceaan of de zee genoemd waar het schip zich destijds bevond. Neem de naam van het schip en / of de naam van de oceaan / zee over. De eventueel vermelde lengte- en breedtegraad ter nadere aanduiding van locatie, voeren we niet in.

Burgerlijke Staat:

- Neem via het uitklapmenu de volgende letteraanduidingen over:
  - O = ongehuwd
  - H = gehuwd
  - W = weduwe of weduwnaar
  - S = gescheiden

Beroep:

- Neem het beroep letterlijk over.

- Je hoeft niets in te vullen als het veld leeg is; staat er bij beroep 'geen' of 'zonder beroep' dit svp letterlijk invoeren.

Tot slot: onderaan het invoerscherm bevinden zich nog enkele functietoetsen:

Taak overslaan

- Mocht je een scan treffen waarvan je totaal geen chocola kunt maken, dan kan het verstandig zijn om te passen en deze functietoets aan te klikken. Hiermee belandt de scan op het bordje van een ander, die er hopelijk wel iets van weet te bakken.

Taak niet mogelijk

- Een bevolkingsregister bevat soms scans die niet ingevoerd hoeven te worden omdat er geen relevante of grotendeels onzichtbare informatie op staat. Dit betreft bijvoorbeeld eigentijdse indexen of een adres zonder bewoners. In zo'n geval geef je aan dat de **taak niet mogelijk** is en wordt de scan zo uit de roulatie gehaald.

Hieronder een voorbeeld van een eigentijdse index met personen die niet hoeven te worden ingevoerd (ze komen namelijk verderop in het register uitgebreid terug).

A.		B.	
Aulten, Aalt	24	Bongers, Barend	7
Ahlens, Gerd Henrich	44	Bos, Baatje	17
van den Akker, Jacobus	25	Bos, Cornelia	52
van den Akker, Klaas	72	Bos, Cornelia	83
Allega, Elze	74	Bos, Gerrit	17
Alvares, Aaltje	78	Bos, Johanna	57
Appeldoorn, Aagje	74	Bos, Joannes	17 (2x)
Arends, Dina	43	Bos, Izaak	44
van Arkel, Hendrik	10	ten Bos, Gerrit	57
van Arnhem, Jan	10	Bosman, Alida Margaretha	43
Arnink, Weduwe	51	Boster, Theodora	32
		van Brakel, Anna C. C.	65
		van Brakel, Cornelis Jakob	65
		van Brakel, Marianus C.	65
		Brandse, Annetje	40
		Brandse, Hendrik	33
		Brandse, Weduwe	64
		de Bree, Johanna	50
		Breedijk, Leonardus	19
		van Breukelen, Bertha	29
		van Breukelen, Petronella	32
		van Breukelen, Philippus	50
		van den Brink, Antonia	62
		van den Brink, Barandina	62
		van den Brink, Catharina	65
		van den Brink, Cicilia	54
		van den Brink, Hendrik	60
		van den Brink, Johannes	54
		van den Brink, Johannes	62(2x)69
		van den Brink, Maria	72
		van den Brink, Willem	62

Voorbeeld van een scan met grotendeels onzichtbare informatie:

FAMILIENAAM	VOORNAMEN	M. (mannelyk) V. (vrouwelyk)	Dagteekening en Jaar	Geboorteplaats.	Kerk- genootschap.	roep of Beroep, waarvoor men het hoogst is aangeslagen.
(Familiennaam der vrouw.)	(Voluit geschreven.)		der Geboorte.	(Met aanwijzing der pro- vincie voor inboolin- gen, van het land voor vreemdelingen.)	(Elk bepaald op te geven.)	(Elke soort bepaald aanzien; voor ge- patenteerden in over- eenstemming met het patent.)
3.					11.	12.
Ahker						
Rhee						
Ahker v						
Ahker v						
Ahker v						
Ahker v						

Opmerking

- En dan is er nog de functietoets **opmerking verzenden**. Deze is bedoeld om met ons in contact te komen, bijv. als je iets vreemds bent tegengekomen en ons advies daarover wilt hebben.
- Wij krijgen hiervan een melding en reageren op onze werkdagen (alle dagen behalve vrijdag) zo snel mogelijk per e-mail.

VOORBEELD INVOER VAN EEN PERSOON UIT EEN BEVOLKINGSREGISTER

VOLGNUMMER. 1.	GESLACHTSNAAM. (Geslachtsnaam der vrouw.) 2.	VOORNAMEN. (Voluit geschreven.) 3.	Geslacht M. = mannelijk V. = vrouwelijk 4.	Betrekking der leden tot het hoofd van het huizezin. (Art. 24, 3e lid, sub c.) 5.	G E B O O R T E.		Burgerlijke staat voor on- gehuwden met O, voor de gehuwden met H, voor weduwstaar met W, voor gescheiden van echt met S, voor huwelijksontbinding na vijfjarige scheiding van satef en bed met F. Veranderingen en hare dagteekening. 8. 9.	erkgenoot- schap of reerhting met gods- enstijgdoel te onder- scheiden olgens art. 34, 3e lid, sub f.) 10.	Nationali- teit door in te vullen: Nederlander, Duitscher, Franschman, enz. 11.	AMBT, BEROEP OF BEDRIJF. Bij het bedrijf vermelden of de persoon daarin als hoofd (hetzij voor eigen, hetzij voor anderer rekening) werkzaam is, met H, dan wel als ondergeschikte met O. (Art. 24, 3e lid, sub h.) Tijdens de inschrijving. 12. Veranderingen en hare dagteekening. 13.	
					Dagteekening en jaar der geboorte. 6.	Plaats) van geboorte. 7.					
1	Barten	Cornelis Hermanus	M.	Hoofd	22-05-1893	Vleuten	H.			Schipper	

Volgnummer = 1

Achternaam bewoner = Barten

Tussenvoegsel = OVERSLAAN

Voornamen = Cornelis Hermanus

Geslacht = M

Betrekking tot gezinshoofd = Hoofd

Geboortedatum = 22-05-1893

Geboorteplaats = Vleuten U

Burgerlijke staat = H

Beroep = Schipper